

“Biopsia lichidă” – o opțiune fezabilă în cancerul colorectal?

Viorel Scripcariu^{1,2}, Dragos-Viorel Scripcariu^{1,2}, Bogdan Filip^{1,2}, Mihaela-Mădălina Gavrilescu^{1,2}, Ana-Maria Musină^{1,2}, Constantin Volovăț¹

¹Faculty of Medicine, “Grigore T Popa” University of Medicine and Pharmacy, Iasi, Romania

²1st Surgical Oncology Unit, Regional Institute of Oncology, Iasi, Romania

Rezumat

Este important pentru chirurg să țină pasul cu noutățile atât din, cât și din afara sferei lor de activitate. Pe măsură ce medicina evoluează, apar noi tehnici, iar oncologia este unul dintre principalii beneficiari ai lor. “Biopsia lichidă” reprezintă unul dintre cele mai recente domenii de interes în oncologie, deoarece poate oferi detalii importante privind caracteristicile tumorii primare și ale metastazelor sale. Celulele maligne se află într-o dinamică continuă, ceea ce face ca biopsia inițială, din momentul diagnosticului, dar și evaluarea piesei anatomopatologice să fie insuficiente în evoluția târzie a bolii, când pot apărea recidive sau metastaze. Faptul că furnizorul de servicii medicale este capabil să găsească informații suplimentare despre tumoră la un moment dat prin evaluarea unei probe de sânge pentru a obține o “biopsie lichidă” este de cea mai mare importanță și oferă date multiple potențial utilizabile. Există trei modalități de obținere a unui material biologic care poate fi folosit ca “biopsie lichidă”: evaluarea celulelor tumorale circulante, a ADN-ului tumoral circulant și a exosomilor. Entitatea cea mai intens studiată este aceea a celulelor tumorale circulante, cu aplicații diferite, dintre care cea mai importantă, în prezent, este valoarea prognostică, aceasta având implicații importante, nu numai în cancerul de sân și prostată, dar și în cancerul colorectal. Deși chirurgia nu va fi înlocuită de alte tratamente atunci când vine vorba de o abordare curativă a cancerului rectal, este important pentru chirurg să cunoască informații despre domenii complementare, unul din acestea fiind al “biopsiei lichide”.

Cuvinte cheie: cancer colorectal, biopsie lichidă, celule tumorale circulante, ADN tumoral circulant, exosomi